

ความหลากหลายทางเพศ หายไปจาก SDGs

ตรรกะเบื้องหลัง การพัฒนาที่ยั่งยืน

เมื่อปี ค.ศ.2015 สมาชิกองค์การสหประชาชาติได้ร่างแผนแม่บทเพื่อสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองของประชากรโลกเพื่อปัจจุบันและอนาคต ทำให้เกิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals -SDGs) 17 ประการ โดยมุ่งหมายให้ทุกประเทศตระหนักถึงการพัฒนามีคุณภาพ ความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมของทุกประเทศจึงเป็นหัวใจสำคัญ ความพยายามนี้เกิดขึ้นมาหลายครั้งตั้งแต่ทศวรรษ 1990 ผ่านเวทีประชุมระดับต่าง ๆ ทั้งกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ การประชุมสุดยอดโลกที่เมืองริโอเดจาเนโร ในปี ค.ศ. 1992 ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติที่การประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติในเด็งกัสนายัน พ.ศ.2543 ญานสำนักงานใหญ่สหประชาชาติในกรุงนิวยอร์ก การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนในแอฟริกาใต้ในปี พ.ศ.2545 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (ริโอ+20) ที่เมืองริโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล ในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2555 จนถึง ปี ค.ศ.2015 สมัชชาใหญ่ของสหประชาชาติเริ่มกระบวนการเจรจาเกี่ยวกับวาระการพัฒนาหลังปี 2015 (post-2015 development agenda)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการ สรุปย่อได้ดังนี้ (1) ขจัดความยากจน (2) ขจัดความหิวโหย (3) ส่งเสริมสุขภาพ (4) การได้รับการศึกษา (5) ความเท่าเทียมทางเพศ (6) การจัดการน้ำ (7) การเข้าถึงพลังงาน (8) ส่งเสริมการมีงานทำ (9) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (10) ลดความเหลื่อมล้ำ (11) ทำให้เมืองปลอดภัย (12) การผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน (13) ต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (14) อนุรักษ์ทะเล (15) พิทักษ์ระบบนิเวศบก (16) ส่งเสริมสังคมที่มีความยุติธรรม และ (17) ร่วมมือระดับสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การดำเนินงานตามเป้าหมายนี้ รับผิดชอบโดยกองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Division for Sustainable Development Goals- DSDG) ในแผนกกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UNDESA)

เมื่อปี ค.ศ.2021 ในการอภิปรายทั่วไปของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ สมัยที่ 76 ที่กรุงนิวยอร์ก ผู้นำหลายประเทศสะท้อนการทำงานที่ล่าช้าในการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี ค.ศ.2030 จนกระทั่งในปี ค.ศ.2022 สหประชาชาติระบุว่าผลกระทบใหญ่ของโควิด-19 ได้ทำลายความก้าวหน้าในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลว่าความสำเร็จตามเป้าหมาย SDG มีเพียง 12% เท่านั้น (The African Report, 2023) อุปสรรคที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้ายังมาจากการขาดงบประมาณ ขาดความจริงใจของนักการเมือง นายทุน และเจ้าของกิจการ นักวิชาการหลายคนวิจารณ์ว่า SDGs เป็นเพียงความฝันแบบเด็กนักเรียนที่ต้องการจะกอบกู้โลก รวมทั้งการทำงานให้บรรลุเป้าหมายกลับกลายเป็นภาระของกลุ่มประเทศยากจนซึ่ง

ขาดความพร้อมทั้งกำลังคนและงบประมาณ (The African Report, 2023) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ Aram Ziai วิจารณ์ว่า SDGs มีฐานคิดที่ยึดอยู่บนระบบทุนนิยมโลกที่ชาติตะวันตกหวังว่าประเทศกำลังพัฒนาจะเจริญรอยตามพวกเขาเท่านั้น (Zeitgeiter, 2021)

SDGs ไม่ระบุถึงเกย์ เลสเบี้ยน คนข้ามเพศ

ในเป้าหมายข้อที่ 5 เรื่องบรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน (Achieve gender equality and empower all women and girls) จะเห็นว่ามีคำว่า “ความเสมอภาคทางเพศ” แต่เมื่อตรวจสอบคำอธิบายจะพบว่าเป้าหมายนี้มุ่งเน้นผู้หญิงและเด็ก ผู้หญิงในที่นี้คือ “ผู้หญิงรักต่างเพศ” ที่แต่งงานกับผู้ชายและสร้างครอบครัว มีบุตร และเลี้ยงดูให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป้าหมายนี้ต้องการปกป้องคุ้มครองสถาบันครอบครัวหญิงชาย และยกระดับแม่และภรรยาให้มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิตคู่ ด้วยเหตุนี้จึงมีการระบุวิธีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้หญิงและเด็ก ได้แก่ ยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบและการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กหญิง ทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงจะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีโอกาสเท่าเทียมในการเป็นผู้นำในทุกระดับของการตัดสินใจ ปฏิรูปเพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมในทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ยอมรับและให้คุณค่ากับการดูแลและงานบ้านที่ไม่มีค่าจ้าง โดยจัดบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน และนโยบายการคุ้มครองทางสังคมเพื่อลดภาระงาน สร้างหลักประกันว่าผู้หญิงและเด็กหญิงจะสามารถเข้าถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ได้อย่างทั่วถึง

นิตยสาร Stonewall International ให้ข้อสังเกตต่อเรื่องนี้ว่าเป้าหมายข้อที่ 5 ของ SDGs ให้ความสำคัญเฉพาะคู่รักชายหญิงและครอบครัวรักต่างเพศ นอกจากนั้น คำว่า “เพศสภาพ” ในความคิดของ SDGs ไม่กล่าวถึงกลุ่มเกย์ เลสเบี้ยน ไบเซ็กชวล คนข้ามเพศ คนสองเพศ และคนที่มีเพศคลุมเครือ ทำให้ละเลยเพศสภาพแบบอื่น แต่กลับมองเห็นเฉพาะเพศสภาพหญิงและชายตามขนบธรรมเนียม อย่างไรก็ตาม หากจะใกล้เคียงกับกลุ่มเลสเบี้ยนอยู่บ้างคือประเด็นเรื่องยุติการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบและการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิง ซึ่งผู้หญิงที่เป็นเลสเบี้ยนและไบเซ็กชวลอาจอยู่ในความหมายนี้ แต่ผู้หญิงข้ามเพศที่มีสรีระเพศชายจะไม่ได้รับการคุ้มครอง องค์กรของคนหลากหลายทางเพศจึงไม่พอใจในการนิยามเพศสภาพที่อยู่ในเป้าหมายข้อที่ 5 และเรียกร้องให้ขยายความเข้าใจเรื่องเพศสภาพที่อยู่นอกบรรทัดฐานรักต่างเพศ เพราะกลุ่มชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศยังคงถูกตีตราและถูกเลือกปฏิบัติอยู่ในสังคม นอกจากนั้น ควรระบุปัญหาอคติทางเพศเข้าไปในเป้าหมายข้อที่ 5 เพื่อให้สังคมตระหนักถึงปัญหาการดูหมิ่นเหยียดหยามคนที่มีเพศสภาพต่างไปจากหญิงชาย

นอกจากนั้น นิตยสาร Stonewall International ยังแสดงความเห็นต่อเป้าหมายที่ 11 เรื่องทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่น และยั่งยืน โดย

ระบุว่าเป้าหมายนี้ยังมองข้ามกลุ่มคนไร้บ้านและคนชายขอบที่เป็น LGBTQ+ ซึ่งอาศัยอยู่อย่างยากลำบากในเมือง ถ้าเป็นเกย์ เลสเบียน และคนข้ามเพศสูงวัยและไร้บ้านยิ่งเสี่ยงต่อการถูกกระทำจากคนที่มีอคติทางเพศ นอกจากนั้นในเป้าหมายที่ 10 เรื่องลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ มีการกล่าวถึงการสร้างความเสมอภาค สร้างโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ความบกพร่องทางร่างกาย เชื้อชาติ ศาสนา หรือสถานะทางเศรษฐกิจ จะเห็นคำว่า “เพศ” ในเป้าหมายที่ 10 มาจากคำว่า sex ซึ่งหมายถึงสรีระทางเพศและอวัยวะเพศ ตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดภายใต้ความรู้ชีววิทยาและการแพทย์จะแยกสรีระทางเพศเป็น 2 แบบ คือเพศชายและเพศหญิง ในแง่นี้ ความเสมอภาคทางเพศจึงเป็นเรื่องเชิงกายภาพ หมายถึงความเท่าเทียมที่เกิดขึ้นเฉพาะเพศชายและเพศหญิง หากเจตนาของเป้าหมายที่ 10 ต้องการขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศ องค์การสหประชาชาติจำเป็นต้องเพิ่มคำว่า gender และ sexuality เข้าไปในคำอธิบาย

หากพิจารณาเฉพาะเรื่องความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย และการส่งเสริมสิทธิสตรีที่ระบุไว้ในเป้าหมายที่ 5 ก็พบความล้มเหลวที่ชัดเจน เห็นได้จากสหรัฐอเมริกาที่มีนโยบายห้ามการทำแท้งทุกกรณี การตั้งครรภ์ที่เกิดจากการถูกข่มขืนก็ทำได้ ในประเทศยูเครน หลังจากที่ทหารรัสเซียบุกโจมตี ผู้หญิงชาวยูเครนตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศ ทหารรัสเซียไม่สนใจกฎระเบียบบังคับโลกแต่กระทำความรุนแรงต่อผู้หญิง นอกจากนั้น มีงานวิจัยหลายเรื่องที่ระบุว่าความคุกคามทางเพศในที่ทำงานยังพบเห็นได้เป็นปกติ โดยเฉพาะการใช้คำพูดดูหมิ่นเหยียดหยาม เยาะเย้ย และสร้างความรำคาญ (Finnear et al., 2020)

Martin and Smith (2023) กล่าวว่าเป้าหมายข้อที่ 5 ของ SDGs ไม่มีการกล่าวถึงเพศวิถี ทำให้เกิดการละเลยบุคคลที่มีอัตลักษณ์ขอบเพศเดียวกัน คนข้ามเพศ และเพศที่อยู่นอกบรรทัดฐาน หากพิจารณาถึงสถานการณ์ที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ปิดกั้นเสรีภาพและสิทธิของกลุ่ม LGBTQ+ ในสหรัฐอเมริกา จะพบว่าปัญหาการกีดกันและดูหมิ่นเหยียดหยามคนกลุ่มนี้มีเพิ่มขึ้น เช่น ไม่ให้กลุ่มเกย์และคนข้ามเพศเข้าทำงานในกองทัพ เป็นต้น ผู้ที่เคร่งศาสนาและเป็นอนุรักษนิยมจะคิดว่ากลุ่ม LGBTQ+ คือผู้ทำลายคุณค่าทางสังคมและเป็นคนหมกหมุ่นในกามารมณ์ สถานการณ์ในค่ายผู้ลี้ภัยในยุโรป ยังพบการกีดกันผู้ลี้ภัยที่เป็นคนหลากหลายทางเพศ (Dawson & Gerber, 2017; Powell, 2023) เช่นเดียวกับ Ward (2023) กล่าวว่าเป้าหมายข้อที่ 5 ของ SDGs ละเลยบุคคลข้ามเพศและคนที่มีเพศสภาพที่แตกต่างจากชายหญิง ความรุนแรงต่อคนข้ามเพศไม่ถูกระบุไว้ในเป้าหมาย Peitzmeier et al (2020) ระบุว่าอัตราการใช้ความรุนแรงในคู่รักของกลุ่มคนข้ามเพศสูงกว่ากลุ่มชายหญิง การละเลยกลุ่มคนข้ามเพศและเพศนอกบรรทัดฐานคือการปล่อยให้คนเหล่านี้ต่อสู้ดิ้นรนตามลำพัง ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในเป้าหมายของ SDGs โดยรวม ไม่ว่าจะเป็นการมีสุขภาพที่ดี ความไม่เสมอภาค ความยุติธรรม และสังคมที่สงบสุข

Elson (2018) กล่าวว่า SDGs คือภาพสะท้อนแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ที่กำลังอยู่บนหลักจริยธรรมแบบประโยชน์นิยม (utilitarian ethics) โดยให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจมากเกินไป กลุ่มคนที่ถูกมองเห็นใน SDGs คือเพศชายกับหญิง แต่กลุ่มคนหลากหลายทางเพศไม่มีการเขียนถึง ดังนั้นความต้องการที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังของเป้าหมาย SDGs จึงควรจะต้องแก้ไขใหม่เป็น “ยังมีคนถูกทิ้ง” ก่อนหน้านั้น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Millennium Development Goals- MDGs) ไม่ตระหนักถึงความหลากหลายทางเพศมาก่อน วิธีคิดของสหประชาชาติมองข้ามความซับซ้อนของเงื่อนไขที่มีผลต่อความยากจนของประชาชน แต่มองความยากจนบนมิติของรายได้เท่านั้น มองไม่เห็นความเหลื่อมล้ำทางเพศ เชื้อชาติ และชนชั้น (Stuart & Woodroffe, 2016) ในหลายประเทศยังปิดกั้นสิทธิของคนหลากหลายทางเพศ เช่น ในปี ค.ศ.2013 ประเทศรัสเซียออกกฎหมายลงโทษการเผยแพร่เรื่องราวของ LGBTQ+ แก่เด็ก รวมถึงเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเกย์ เลสเบียน และคนข้ามเพศในรัสเซียมีจำนวนมาก (Guardian News and Media Limited, 2013)

ในปี ค.ศ.2014 ประเทศอูกันดาออกกฎหมายลงโทษโฮโมเซ็กชวล (Human Rights Watch, 2014) ประเทศไนจีเรียยับยั้งกฎหมายแต่งงานของคนรักเพศเดียวกันและมีให้ประชาชนแสดงความสนับสนุนหรือความสัมพันธ์ในที่สาธารณะ (Equal Rights Trust, 2014) ในปี ค.ศ. 2017 มีการกวาดล้างเกย์ในเซเชเนีย เกย์หลายสิบคนถูกจับตัวไปคุมขัง ถูกทรมาน และถูกประหารชีวิต (Steinmetz, 2019) ในปี ค.ศ.2021 ประเทศอังกาเร ผ่านกฎหมายต่อต้าน LGBT ทำให้มีการห้ามการแบ่งปันข้อมูลที่ถือเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมโฮโมเซ็กชวลหรือการแปลงเพศกับผู้เยาว์ รวมถึงห้ามเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง LGBTQ+ ทางโทรทัศน์ในเวลากลางวันหรือในกิจกรรมรณรงค์เพื่อสามัคคีหรือความเป็นพันธมิตรของหน่วยงาน (Guardian News and Media Limited, 2021) ตัวอย่างนี้คือสถานการณ์ที่หลายประเทศไม่ยอมรับกลุ่มคนหลากหลายทางเพศ Mills (2015) กล่าวว่าเมืองโลกที่ยังคงยึดในบรรทัดฐานรักต่างเพศ ให้ความสนใจเฉพาะชายหญิงทำให้ประเด็นสิทธิของกลุ่ม LGBTQ+ ไม่ถูกกล่าวถึงในเป้าหมายของ SDGs นักวิชาการหลายคนตั้งข้อสังเกตว่าคำอธิบายใน SDGs ที่กล่าวถึงคนทั้งมวล คนทุกกลุ่ม ประชาชนทุกคน คือคำกล่าวที่เหมือนจะเป็นด้านบวก แต่การไม่ระบุให้ชัดเจนถึงกลุ่มคนหลากหลายทางเพศก็อาจจะเป็นสิ่งที่น่าวิตก เช่นคำว่า คนสถานะอื่น (other status) ยังมีความคลุมเครือ อาจทำให้การตีความเอียงไปหาความคิดที่ไม่ยอมรับความหลากหลายทางเพศ (Poku et al., 2017)

Elson (2018) กล่าวว่าเหตุผลทำให้กลุ่ม LGBTQ+ ถูกมองข้ามจากการพัฒนาตามกรอบของ SDGs คือสังคมยังคงมีภาพลบต่อคนเหล่านี้และหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่เปิดกว้างที่จะให้คนเหล่านี้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ นโยบายปิดกั้นสิทธิของคนหลากหลายทางเพศในหลายประเทศสะท้อนว่าเป้าหมายของ SDGs ไม่สามารถบรรลุได้ การละเลยกลุ่มคนเหล่านี้ยิ่งตอกย้ำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ความไม่เป็นธรรม และการเหยียดหยามทางสังคมยิ่งลึกลงไป (Mills, 2015) รัฐที่ดำรง

อยู่ในบรรทัดฐานชายหญิงที่แข็งตัวโดยไม่เห็นเพศสภาพที่แตกต่างหลากหลาย รัฐเหล่านั้นก็จะเลือกปฏิบัติต่อประชาชนของตนเอง สังคมที่ปฏิบัติต่อพลเมืองไม่เท่ากันจะเรียกว่าเป็นสังคมที่สงบสุขได้หรือไม่ งานวิจัยในสหรัฐอเมริกาพบว่าในปี ค.ศ.2021 มีเยาวชน LGBTQ+ ประมาณ 28 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้ไร้บ้านและขาดการคุ้มครองจากรัฐ ในจำนวนนี้ กลุ่มคนข้ามเพศคือผู้ที่เสี่ยงต่อการถูกทำร้ายมากที่สุด ถ้าเป็น LGBTQ+ ในกลุ่มชาติพันธุ์ก็ยิ่งเผชิญปัญหาหนักกว่าคนผิวขาว นอกจากนี้ยังพบว่าเยาวชน LGBTQ ร้อยละ 16 หนีออกจากบ้านเพราะถูกปฏิบัติอย่างไม่ดีจากครอบครัว (The Trevor Project, 2021)

นอกจากนั้น ในประเทศที่ต่อต้าน LGBTQ+ จะไม่สามารถทำงานวิจัยที่สะท้อนปัญหาของคนกลุ่มนี้ได้ ทำให้ขาดข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนเหล่านี้ (Semugoma, 2012) เมื่อไม่สามารถทำการศึกษาปัญหาของคนหลากหลายทางเพศได้ โดยเฉพาะประเทศที่มีกฎหมายลงโทษกลุ่ม LGBTQ+ ส่งผลให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของคนเหล่านี้เลือนหายไป ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ 67 ประเทศที่กำหนดให้ความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันเป็นอาชญากรรมและถูกลงโทษ ในประเทศเหล่านี้มี 6 ประเทศที่กำหนดโทษถึงประหารชีวิต ถือเป็นความโหดร้ายท่ามกลางนโยบายพัฒนาที่ยั่งยืน (ILGA, 2020) ปัญหานี้คือความท้าทายต่อการสร้างความเท่าเทียมทางสังคมที่เป็นเป้าหมายสำคัญของ SDGs ดังนั้น ความสำเร็จของ SDGs ที่ปราศจากเสียงของคนหลากหลายทางเพศจะถือว่าเป็นความสำเร็จได้หรือไม่

ผู้เขียน

ดร.นฤพนธ์ ตัววิเศษ ผู้จัดการฝ่ายวิจัยและส่งเสริมวิชาการ
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

เอกสารอ้างอิง

- Dawson, J., & Gerber, P. (2017). Assessing the Refugee Claims of LGBTI People: Is the DSSH Model Useful for Determining Claims by Women for Asylum Based on Sexual Orientation. *International Journal of Refugee Law*, 29(2), 292–322.
- Elson, D. (2018). Push no one behind. CDP background paper no 43. United Nations, Department of Economic and Social Affairs.
- Equal Rights Trust. (2014). Nigeria becomes the latest country to pass dangerous anti-gay legislation. Retrieved from <https://www.equalrightstrust.org/news/nigeria-becomes-latest-country-pass-dangerous-anti-gay-legislatio>
- Finnear, J., Morgan, N., Chambers, D., & Munar, A. M. (2020). Gender-Based Harassment in Tourism Academia: Organizational Collusion, Coercion and Compliance. In P. Vizcaino, H.

- Jeffrey, & C. Eger (Eds.), *Tourism and Gender-Based Violence: Challenging Inequalities* (pp. 30–45). CABI Publishing.
- Guardian News and Media Limited. (2013). Russia passes law banning gay 'propaganda' Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/11/russia-law-banning-gay-propaganda>
- Guardian News and Media Limited. (2021). Hungary passes law banning LGBT content in schools or kids' TV. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2021/jun/15/hungary-passes-law-banning-lgbt-content-in-schools>
- Human Rights Watch. (2014). Uganda: anti-homosexuality act's heavy toll. Retrieved from <https://www.hrw.org/news/2014/05/14/uganda-anti-homosexuality-acts-heavy-toll>
- Martin, C. & Smith, A. (2023). Introduction. In D. Dalton & A. Smith. (Eds.), *Gender, Sexuality And the UN's SDGs: A Multidisciplinary Approach* (pp.1-17). Palgrave Macmillan.
- Mills, E. (2015). Leave no one behind: Gender, sexuality and the Sustainable Development Goals. Sexuality, poverty and law evidence report no 154. Institute of Development Studies.
- Peitzmeier, S. M., Malik, M., Kattari, S., Marrow, E., Stephenson, R., Agenor, M., & Reisner, S. L. (2020). Intimate Partner Violence in Transgender Populations: Systematic Review and Meta-analysis of Prevalence and Correlates. *American Journal of Public Health*, 110(9), 1-14.
- Poku, N.K.; Esom, K. & Armstrong, R. (2017). Sustainable development and the struggle for LGBTI social inclusion in Africa: Opportunities for accelerating change. *Development In Practice*, 27(4), 432–443.
- Powell, A. (2023). Administrative Violence: First Instance Decision-Making in Sexual Diversity Asylum Claims. In E. O'Loughlin & S. Wheatle (Eds.), *Diverse Voices in Public Law*. Bristol University Press.
- Steinmetz, K. A. (2019). victim of the anti-gay purge in chechnya speaks out: 'The truth exists'.Time USA. Retrieved from: <https://time.com/5633588/anti-gay-purge-chechnya-victim/>
- Stuart, E. & Woodroffe, J. (2016). Leaving no-one behind: can the Sustainable Development Goals succeed where the Millennium Development Goals lacked? *Gender & Development*, 24(1), 69-81.
- Semugoma, P; Nemande, S. & Baral, S.D. (2012). The irony of homophobia in Africa. *The Lancet*, 380(9839), 312-314
- The African Report. (2023). 10 criticisms of the UN's Sustainable Development Goals. Retrieved from <https://www.theafricareport.com/322366/10-criticisms-of-the-uns-sustainable-development-goals/>

The International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association. (2020). State-sponsored homophobia report. ILGA World. Retrieved from <https://ilga.org/state-sponsored-homophobia-report/>

The Trevor Project. (2021). Homelessness and housing instability among LGBTQ Youth. Retrieved from <https://www.thetrevorproject.org/wp-content/uploads/2022/02/Trevor-Project-Homelessness-Report.pdf>

Ward, K. (2023). Relating the UN's Sustainable Development Goals to Trans and Marginalised Gender Identities: Are They Adequate? In D. Dalton & A. Smith. (Eds.), *Gender, Sexuality And the UN's SDGs: A Multidisciplinary Approach* (pp.193-213). Palgrave Macmillan.

Zeitgeiter. (2021). Criticism of the SDGs Just a Fig Leaf? Retrieved from <https://www.goethe.de/prj/zei/en/art/22548507.html>